

PRILOGA 1

Zahteve za semenske posevke

1. Splošne zahteve

Na zemljišču, kjer je semenski posevek, ne sme biti samosevni rastlin predhodnega posevka.

Semenski posevek mora biti dovolj oddaljen od virov cvetnega prahu, ki bi lahko povzročili nezaželeno tujo oprашitev.

Semenski posevek mora biti zadosti sortno pristen in čist. Semenski posevek samooplodne linije mora biti zadosti sortno pristen in čist, kar zadeva lastnosti linije. Semenski posevek, namenjen pridelavi semena hibridnih sort, mora biti zadosti sortno pristen in čist tudi glede lastnosti starševskih komponent, vključno z moško sterilnostjo ali obnovo fertilitnosti.

Semenski posevek mora biti praktično brez škodljivih organizmov, ki zmanjšujejo uporabnost in kakovost semena.

Semenski posevek mora izpolnjevati tudi zahteve glede karantenskih škodljivih organizmov za Evropsko unijo, karantenskih škodljivih organizmov za varovano območje in nadzorovanih nekarantenskih škodljivih organizmov, določenih v Uredbi 2016/2031/EU.

2. Posebne zahteve za semenske posevke posamezne vrste žit

2.1 Posebne zahteve za semenske posevke navadne ajde (*Fagopyrum esculentum*), riža (*Oryza sativa*), kanarske čužke (*Phalaris canariensis*), rži (*Secale cereale*) in tritikale (*x Triticosecale*) sort, ki niso hibridne sorte

2.1.1 Izolacija

Semenski posevek mora glede oddaljenosti od virov cvetnega prahu, ki bi lahko povzročili nezaželeno tujo oprашitev (v nadaljnjem besedilu: izolacijska razdalja), izpolnjevati najmanj zahteve, navedene v Preglednici 1 te priloge. Izolacijske razdalje iz Preglednice 1 te priloge se lahko zmanjšajo, če obstaja zaščita pred nezaželeno tujo oprashitvijo (npr. posevek visokih rastlin ali pas gozda).

Preglednica 1: Najmanjša izolacijska razdalja za pridelavo posamezne kategorije semena

Semenski posevek:	Najmanjša izolacijska razdalja za pridelavo:	
	osnovnega semena:	certificiranega semena:
– navadna ajda (<i>Fagopyrum esculentum</i>)	300 m	300 m
– kanarska čužka (<i>Phalaris canariensis</i>)	300 m	250 m
– rž (<i>Secale cereale</i>)	300 m	250 m
– tritikala (<i>x Triticosecale</i>), samoprašne sorte	50 m	20 m

2.1.2 Sortna pristnost in čistost

V semenskem posevku kanarske čužke (*Phalaris canariensis*) in rži (*Secale cereale*) število rastlin, ki očitno ne pripadajo sorti, ne sme presegati:

- a) če je namenjen pridelavi osnovnega semena: 1 rastline na 30 m²;
- b) če je namenjen pridelavi certificiranega semena: 1 rastline na 10 m².

V semenskem posevku riža (*Oryza sativa*), ki je namenjen pridelavi:

- a) predosnovnega ali osnovnega semena, ne sme biti rastlin, ki so očitno divji riž ali rastline z rdečim zrnjem;
- b) certificiranega semena prve množitve ali certificiranega semena druge množitve, sme biti na 100 m² največ 1 rastlina, ki je očitno divji riž ali rastlina z rdečim zrnjem.

2.1.3 Zdravstveno stanje

Glede nadzorovanih nekarantenskih škodljivih organizmov mora semenski posevek riža (*Oryza sativa*) izpolnjevati tudi zahteve, določene v Preglednici 2 te priloge.

Preglednica 2: Dovoljeni pragovi prisotnosti nadzorovanih nekarantenskih škodljivih organizmov v semenskem posevku riža (*Oryza sativa*).

Nadzorovani nekarantenski škodljivi organizem	Dovoljeni prag prisotnosti v semenskem posevku, ki je namenjen pridelavi:		
	predosnovnega in osnovnega semena:	certificiranega semena prve množitve:	certificiranega semena druge množitve:
<i>Aphelenchoides besseyi</i> Christie [APLOBE]	0 %	0 %	0 %
<i>Gibberella fujikuroi</i> Swada [GIBBFU]	Največ 2 simptomatični rastlini na 200 m ² , opaženi med poljskimi pregledi reprezentativnega vzorca rastlin vsakega posevka, izvedenimi ob ustreznem času.	Največ 4 simptomatične rastline na 200 m ² , opažene med poljskimi pregledi reprezentativnega vzorca rastlin vsakega posevka, izvedenimi ob ustreznem času.	Največ 8 simptomatičnih rastlin na 200 m ² , opaženih med poljskimi pregledi reprezentativnega vzorca rastlin vsakega posevka, izvedenimi ob ustreznem času.

2.2 Posebne zahteve za semenske posevke sirka (*Sorghum* spp.)

2.2.1 Izolacija

Izolacijska razdalja semenskega posevka sirka (*Sorghum* spp.), ki je namenjen pridelavi:

- a) osnovnega semena, mora biti najmanj 400 m;
- b) certificiranega semena, mora biti najmanj 200 m.

Na območjih, kjer je navzočnost divjega sirka (*Sorghum halepense*) in sudanskega sirka (*Sorghum bicolor* subsp. *drummondii*) problematična zaradi možnosti navzkrižnega opraševanja, morajo biti semenski posevki navadnega sirka (*Sorghum bicolor* subsp. *bicolor*) ali njegovih hibridov oddaljeni od virov cvetnega prahu, ki bi lahko povzročili navzkrižno oprašitev:

- a) najmanj 800 m, če so namenjeni pridelavi osnovnega semena;
- b) najmanj 400 m, če so namenjeni pridelavi certificiranega semena.

2.2.2 Sortna pristnost in čistost

Hibridne sorte:

V semenskem posevku hibridne sorte sirka delež rastlin drugih vrst *Sorghum* spp. ali rastlin, ki očitno ne pripadajo samooplodni liniji ali starševski komponenti, ne sme presegati:

- 1. če je namenjen pridelavi osnovnega semena:
 - a) ob cvetenju: 0,1 % in
 - b) ob zrelosti: 0,1 %;
- 2. če je namenjen pridelavi certificiranega semena:
 - a) pri rastlinah moške starševske komponente, ki prašijo cvetni prah, ko imajo rastline ženske starševske komponente receptivno svilo: 0,1 %;
 - b) pri rastlinah ženske starševske komponente:
 - ob cvetenju: 0,3 % in
 - ob zrelosti: 0,1 %.

Semenski posevek, namenjen pridelavi certificiranega semena hibridne sorte, mora v času, ko imajo rastline ženske starševske komponente receptivno svilo, izpolnjevati tudi naslednji zahtevi:

- a) moške starševske rastline morajo prašiti dovolj cvetnega prahu;
- b) delež ženskih starševskih rastlin, ki so prašile ali prašijo cvetni prah, ne sme presegati 0,1 %.

Tujeprašne in sintetične sorte:

V semenskem posevku tujeprašne ali sintetične sorte sirka število rastlin, ki očitno ne pripadajo sorti, ne sme presegati:

- a) če je namenjen pridelavi osnovnega semena: 1 rastline na 30 m²;
- b) če je namenjen pridelavi certificiranega semena: 1 rastline na 10 m².

2.3 Posebne zahteve za semenske posevke koruze (*Zea mays*)

2.3.1 Izolacija

Izolacijska razdalja mora biti najmanj 200 m. Ta razdalja se lahko zmanjša, če obstaja zaščita (npr. posevek visokih rastlin ali pas gozda) pred nezaželenim oprahčevanjem.

2.3.2 Sortna pristnost in čistost

V semenskem posevku delež rastlin (po številu), ki očitno ne pripadajo sorti, samooplodni liniji ali starševski komponenti, ne sme presegati:

- 1. če je namenjen pridelavi osnovnega semena:
 - a) samooplodne linije: 0,1 %;
 - b) dvolinijskega hibrida: 0,1 % (pri vsaki komponenti);
 - c) tujeprašne sorte: 0,5 %;
- 2. če je namenjen pridelavi certificiranega semena:
 - a) starševske komponente hibridne sorte, ki je:
 - samooplodna linija: 0,2 %,
 - dvolinijski hibrid: 0,2 %,
 - tujeprašna sorta: 1,0 %;
 - b) tujeprašne sorte: 1,0 %.

2.3.3 Ostale posebne zahteve

Semenski posevek, namenjen pridelavi semena hibridne sorte, mora izpolnjevati tudi naslednje zahteve:

- a) v času, ko imajo rastline ženske starševske komponente receptivno svilo, morajo moške starševske rastline prašiti dovolj cvetnega prahu;
- b) ko ima več kot 5 % rastlin ženske starševske komponente receptivno svilo, delež ženskih starševskih rastlin, ki so že prašile ali prašijo cvetni prah, ne sme presegati:
 - 1 % pri posameznem poljskem pregledu,
 - 2 % pri vseh poljskih pregledih skupaj;
- c) pri rastlinah ženske starševske komponente se po potrebi odstranijo metlice.

Rastlina, ki je že prašila ali praši cvetni prah, je tista, pri kateri so se na več kot 50 mm centralne veje ali stranskih vej metlice v zalistnikih cvetov pojavili prašniki, ki so že prašili ali prašijo cvetni prah.

2.4 Posebne zahteve za semenske posevke hibridnih sort rži (*Secale cereale*)

2.4.1 Izolacija

Izolacijska razdalja mora biti najmanj:

- a) če je posevek namenjen pridelavi osnovnega semena:
 - z uporabo moške sterilnosti: 1.000 m,
 - brez uporabe moške sterilnosti: 600 m;
- b) če je posevek namenjen pridelavi certificiranega semena: 500 m.

2.4.2 Sortna pristnost in čistost

Število rastlin, ki očitno ne pripadajo starševski komponenti, v semenskem posevku ne sme presegati:

- a) če je namenjen pridelavi osnovnega semena: 1 rastline na 30 m²;
- b) če namenjen pridelavi certificiranega semena: 1 rastline na 10 m²; ta zahteva se pri uradnih poljskih pregledih uporablja samo za žensko starševsko komponento.

2.4.3 Ostale posebne zahteve

Če se za pridelavo osnovnega semena uporablja moška sterilnost, mora biti stopnja sterilnosti moško sterilne starševske komponente najmanj 98 %.

Certificirano seme se pridelava v mešanem posevku ženske starševske komponente, ki je moško sterilna, in moške starševske komponente, ki obnavlja moško fertilitetnost.

2.5 Posebne zahteve za semenske posevke, namenjene pridelavi certificiranega semena vseh hibridnih sort navadnega ovsa (*Avena sativa*), golega ovsa (*Avena nuda*), peščenega ovsa (*Avena strigosa*), riža (*Oryza sativa*), in samoprašnih sort tritikale (*xTriticosecale*) ter semenske posevke hibridnih sort navadnega ječmena (*Hordeum vulgare*) navadne pšenice (*Triticum aestivum* subsp. *aestivum*), trde pšenice (*Triticum turgidum* subsp. *durum*) in pire (*Triticum aestivum* subsp. *spelta*) brez uporabe citoplazemske moške sterilnosti (v nadaljnjem besedilu: CMS)

2.5.1 Izolacija

Rastline ženske starševske komponente morajo biti najmanj 25 m oddaljene od rastlin drugih sort iste vrste, razen od rastlin moške starševske komponente.

Izolacijska razdalja se lahko zmanjša, če obstaja zaščita (npr. posevek visokih rastlin ali pas gozda) pred nezaželenim opraševanjem.

2.5.2 Sortna pristnost in čistost ter ostale posebne zahteve

V semenskem posevku, v katerem se za pridelavo semena uporabijo sredstva za kemično hibridizacijo, mora biti:

a) najmanjša sortna čistost posamezne starševske komponente:

- pri navadnem ovsu (*Avena sativa*), golem ovsu (*Avena nuda*), pšeničnem ovsu (*Avena strigosa*), navadnem ječmenu (*Hordeum vulgare*), rižu (*Oryza sativa*), navadni pšenici (*Triticum aestivum* subsp. *aestivum*), trdi pšenici (*Triticum turgidum* subsp. *durum*) in piri (*Triticum aestivum* subsp. *spelta*): 99,7 %,
- pri samoprašni sorti tritikale (*xTriticosecale*): 99,0 %;

b) najmanjša stopnja hibridnosti 95 %; stopnja hibridnosti se ugotovi z uporabo mednarodno priznanih in ponovljivih metod v skladu z veljavnimi mednarodnimi standardi. Če se odstotek hibridnosti določi s testiranjem semena pred dokončno uradno potrditvijo semena, pri uradnih poljskih pregledih stopnje hibridnosti ni treba ugotavljati.

2.6 Posebne zahteve za semenske posevke, namenjene pridelavi osnovnega in certificiranega semena hibridnih sort navadnega ječmena (*Hordeum vulgare*) z uporabo CMS

2.6.1 Izolacija

Izolacijska razdalja mora biti najmanj:

- a) če je posevek namenjen pridelavi osnovnega semena: 100 m;
- b) če je posevek namenjen pridelavi certificiranega semena: 50 m.

2.6.2 Sortna pristnost in čistost ter ostale posebne zahteve

Delež rastlin (po številu), ki očitno ne pripadajo tipu, v semenskem posevku ne sme presegati:

a) če je namenjen pridelavi osnovnega semena:

- vzdrževalne linije ali linije, ki obnavlja moško fertilitno: 0,1 %,
- ženske starševske komponente, ki je citoplazemsko moško sterilna (v nadaljnjem besedilu: ženska CMS starševska komponenta): 0,2 %;

b) če je namenjen pridelavi certificiranega semena:

- linije, ki obnavlja moško fertilitno, ali ženske CMS starševske komponente, ki ni enolinijski hibrid: 0,3 %,
- ženske CMS starševske komponente, ki je enolinijski hibrid: 0,5 %.

Stopnja moške sterilnosti pri rastlinah ženske starševske komponenti mora biti najmanj:

- a) 99,7 %, če je posevek namenjen pridelavi osnovnega semena;
- b) 99,5 %, če je posevek namenjen pridelavi certificiranega semena.

Zahteve iz te točke se preverijo v naknadni kontroli.

Certificirano seme se lahko prideluje v mešanem posevku ženske starševske komponente, ki je moško sterilna, in moške starševske komponente, ki obnavlja fertilitno.

2.7. Posebne zahteve za semenske posevke, namenjene pridelavi osnovnega in certificiranega semena hibridnih sort navadne pšenice (*Triticum aestivum*)

subsp. *aestivum*), trde pšenice (*Triticum turgidum* subsp. *durum*) in pire (*Triticum aestivum* subsp. *spelta*) z uporabo CMS

2.7.1 Izolacija

Izolacijska razdalja mora biti najmanj:

- a) za žensko CMS starševsko komponento, če je posevek namenjen pridelavi osnovnega semena: 300 m;
- b) če je posevek namenjen pridelavi certificiranega semena: 25 m.

2.6.2 Sortna pristnost in čistost ter ostale posebne zahteve

Delež rastlin (po številu), ki očitno ne pripadajo tipu, v semenskem posevku ne sme presegati:

- a) če je namenjen pridelavi osnovnega semena:
 - vzdrževalne linije ali linije, ki obnavlja moško fertiliteto: 0,1 %,
 - ženske CMS starševske komponente: 0,3 %;
- b) če je namenjen pridelavi certificiranega semena:
 - linije, ki obnavlja moško fertiliteto: 0,3 %,
 - ženske CMS starševske komponente, ki ni enolinijski hibrid: 0,6 %,
 - ženske CMS starševske komponente, ki je enolinijski hibrid: 1 %.

Stopnja moške sterilnosti pri rastlinah ženske starševske komponenti mora biti najmanj:

- a) 99,7 %, če je posevek namenjen pridelavi osnovnega semena;
- b) 99 %, če je posevek namenjen pridelavi certificiranega semena.

Zahteve iz te točke se preverijo v naknadni kontroli.

Certificirano seme se lahko prideluje v mešanem posevku ženske starševske komponente, ki je moško sterilna, in moške starševske komponente, ki obnavlja fertiliteto.

3. Poljski pregledi

3.1 Izpolnjevanje zahtev iz te priloge se preveri pri poljskih pregledih. Poljski pregledi se opravijo v času, ko stanje in stopnja razvoja semenskega posevka omogočata pregled izolacije, sortne pristnosti in čistosti, zdravstvenega stanja in ostalih posebnih zahtev, ki jih morajo izpolnjevati semenski posevki.

3.2 V posameznem semenskem posevku se opravi najmanj naslednje število poljskih pregledov:

- a) v semenskem posevku vrst *Avena sativa*, *Avena nuda*, *Avena strigosa*, *Hordeum vulgare*, *Oryza sativa*, *Phalaris canariensis*, *Secale cereale*, *Triticum aestivum* subsp. *aestivum*, *Triticum turgidum* subsp. *durum*, *Triticum aestivum* subsp. *spelta* in *xTriticosecale*: en poljski pregled;
- b) v semenskem posevku vrst *Sorghum* spp. in *Zea mays*:
 - tujeprašne sorte: en poljski pregled v času cvetenja,
 - samooplodne linije ali hibridi: trije poljski pregledi v času cvetenja.

Če je bil v primeru vrst *Sorghum* spp. in *Zea mays* predhodni posevek iste vrste, se opravi najmanj en dodatni poljski pregled, da se preveri skladnost z določbami prvega odstavka 1. točke te priloge.

3.3 Če po opravljenih poljskih pregledih še obstaja dvom o izpolnjevanju zahtev glede sortne pristnosti iz 2. točke te priloge, lahko organ za potrjevanje sortno pristnost dodatno preveri z uporabo mednarodno priznane in ponovljive biokemične ali molekularne tehnike v skladu z veljavnimi mednarodnimi standardi.

3.4 Način izvajanja poljskih pregledov je podrobneje opisan v Metodi za uradno potrjevanje semena žit, ki skladna s shemami Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (v nadaljnjem besedilu: OECD) za potrjevanje sortnosti in nadzor semena žit, namenjenega mednarodnemu prometu. Metoda je dostopna na spletni strani Uprave.